

Provinciale Staten van Zeeland

t.a.v. de voorzitter

Postbus 6001

4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Motie landbouwer wordt zoetwatermanager d.d. 10 november 2023	409236		

Middelburg, 8 maart 2024

Geachte voorzitter,

Op 10 november 2023 kwamen de fracties in vergadering bijeen en is er gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het indienen van een motie. Deze motie heeft betrekking op de beschikbaarheid van zoet water in de landbouwsector in Zeeland (motie 'Landbouwer wordt zoetwatermanager').

Door middel van deze brief en bijbehorende bijlage willen wij u hier verder over informeren.

In de motie worden onder andere de zorgen om klimaatverandering, de voorkomende klimaatextremen en de relatie tot de beschikbaarheid van zoet water in de landbouwsector verwoord.

U heeft ons college daarom gevraagd om een gedetailleerde inventarisatie uit te voeren van alle lopende initiatieven binnen de landbouwsector in Zeeland die gericht zijn op het verbeteren van de zoetwaterbeschikbaarheid. Dit met inbegrip van de doelstellingen, deelnemende partijen, de huidige status van deze projecten én de obstakels en uitdagingen die deze initiatieven ondervinden bij het waarborgen van een duurzame zoetwaterbeschikbaarheid.

Met name naar aanleiding van deze uitdagingen ziet u graag dat er gekeken wordt naar mogelijke oplossingen, dat er wordt samengewerkt en dat er actief ingezet wordt op het faciliteren van subsidiemogelijkheden en het informeren van agrarische ondernemers hierover.

Inventarisatie lopende projecten/initiatieven zoet water

Begin 2024 is er vanuit ons college een uitvraag gedaan binnen een groot aantal Zeeuwse organisaties om inzicht te krijgen in de lopende initiatieven/projecten op het gebied van zoet water.

In de bijlage bij deze schriftelijke beantwoording vind u een overzicht van alle lopende én afgeronde initiatieven in de periode na 2020. Het grootste deel van de initiatieven richt zich op de zoetwaterbeschikbaarheid in de landbouwsector in Zeeland. Zoals u kunt zien is het bevorderen van de beschikbaarheid van zoet water in de diverse sectoren en binnen diverse organisaties een belangrijk speerpunt. Het feit dat de lijst ruim honderd initiatieven/projecten beschrijft, bevestigt dit.

Uitdagingen lopende projecten zoet water

Eén van de belangrijkste aspecten van de uitvraag is het verkrijgen van inzicht in de uitdagingen en pijnpunten waar men voorafgaand of ten tijde van de uitvoering van een project tegenaan loopt. Gezien de vele projecten heeft het meerwaarde om de belangrijkste uitdagingen/obstakels te clusteren.

De volgende uitdagingen worden het meest genoemd:

- De huidige wet – en regelgeving is nog niet voldoende toegespitst op innovatie;
- Het al dan niet verkrijgen van subsidie (subsidietoekenning);
- Van een groot aantal projecten gaat het om relatief nieuwe technieken, wat het zowel op technisch als organisatorisch niveau (vaak diverse stakeholders betrokken) soms lastig maakt om draagvlak te verkrijgen en te behouden;
- De hoge kosten die het uitvoeren van projecten met zich mee brengen en direct hierbij genoemd het transitiefonds dat zijn oorsprong in het NPLG vind, maar waar de financiële middelen nog niet van beschikbaar zijn;
- De omslag van kleinschalige projecten op erfniveau naar het omzetten tot succesvolle projecten (full-scale toepassingen) die breed toepasbaar zijn en gedragen worden binnen de sector blijkt in de praktijk tot uitdagingen te leiden.

Extra toelichting op de inhoud van de tabel en de diverse lopende projecten in zijn algemeenheid.

In de uitvraag is ervoor gekozen om alle lopende en afgeronde projecten vanaf 2020 op te nemen, dit zoals hierboven al genoemd. Zoals te zien is, gaat het binnen Zeeland om een groot aantal projecten/initiatieven. Door een aantal organisaties wordt dit grote aantal soms ook als een uitdaging gezien. Veel lopende projecten betekent niet alleen veel schakelen, maar ook heeft elk project zijn eigen financiële uitdaging en vraagt zowel de voorbereiding als de uitvoering om voldoende inhoudelijke kennis en begeleiding.

Daarnaast is het goed om te weten dat er in Zeeland in meerdere gebieden in de vorm van een gebiedsaanpak wordt samengewerkt, bijvoorbeeld in Grenspark Groot Saeftinghe en Schouwen-Duiveland (Living lab). Voor het gebied Grenspark Groot Saeftinghe voltrekt de gebiedsaanpak zich in verschillende fases van het uitwerken van ideeën en initiatieven tot het uitvoeren van projecten, verwoord in een ontwikkelingsprogramma. Onder regie van een samenwerkingsverband en grensparkteam wordt ontwikkelingsprogramma in praktijk gebracht met als belangrijke pijler: waarde sturing. De gebiedsaanpak kenmerkt zich dan ook doordat wensen en behoeften in het gebied worden gekoppeld aan de maatschappelijke opgaven.

Een van de hoofdlijnen uit het ontwikkelingsprogramma is Robuuste Scheldepolders. Hierin worden de gewenste ontwikkelingen in het landelijk gebied van het Grenspark verbonden met lokale, provinciale, landelijke en Europese opgaven. De doelstelling is om uiteindelijk te komen tot een duurzaam landelijk gebied, wat haar kwaliteiten op eigen kracht kan vasthouden en mee kan bewegen met ontwikkelingen van buitenaf. Een gebiedsaanpak met de streek(holders) en voor de streek(holders).

Bestuurlijk overleg binnen de Zuidwestelijke Delta

Op dit moment is de laatste stand van zaken dat er structureel bestuurlijk overleg Zoet Water wordt opgestart voor Zeeland, waarbij de Provincie, het waterschap, ZLTO, TBO's VZG, Evides en de industrie vertegenwoordigd zijn. Het ontwikkelen van een gezamenlijk beeld, informatie uitwisselen en voortgang van te starten of lopende zoet water projecten zal een onderdeel zijn van dit overleg. We zijn hier voortvarend mee aan de slag.

In de motie worden onder punt 3 een aantal aspecten genoemd waarbij u ons verzoekt om deze mee te nemen in een lobby bij de Rijksoverheid. Deze willen wij hieronder nog kort puntsgewijs toelichten:

- Bufferstroken. De regels hieromtrent zijn vastgelegd in het [Gemeenschappelijk landbouwbeleid \(GLB\) 2024](#). Hier is een sectie opgenomen rondom bufferstroken. Meer detail is te vinden in: [Bufferstroken 2024 \(rvo.nl\)](#). Sloten worden gekwalificeerd door de waterschappen en het al dan niet plaatsen van een stuw heeft daar geen invloed op.
- Waterbassins: Hierover kunnen we aangeven dat het inpassen van waterbassins (al dan niet collectief) op landbouw percelen, passend in het landschap, zelfvoorzienende maatregelen zijn en als zodanig ook genoemd in het Zeeuws Deltaplan Zoet Water.
- Het Zeeuws Deltaplan Zoet Water focust op zelfvoorzienende maatregelen. Alternatieven voor aanvoer van zoet water zullen onderzocht worden binnen de provincie Zeeland. Hiertoe wordt op dit moment een projectleider geworven (Projectleider zoet water en zuidwestelijke delta). Deze procedure loopt (Q1 2024).

U pleit onder punt 4 en 5 van uw verzoek voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma en het faciliteren van subsidiemogelijkheden voor initiatieven die bijdragen aan duurzaam waterbeheer en de zoetwaterbeschikbaarheid in de landbouwsector en het actief informeren van agrariërs over deze subsidiemogelijkheden. Met name in het te vormen bestuurlijk overleg zal hier aandacht aan gegeven worden. Ook het aanstellen van een regisseur zoet water (ZLTO, provincie, waterschappen) zal hieraan bijdragen. De procedure hiervoor is in gang gezet.

Wij vertrouwen erop u hier voldoende mee te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Tabel initiatieven/projecten zoet water

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.